

Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisu • Ministeriö • 10/2018

Yhteistoiminta- asiamiehen toimiston toimintakertomus 2017

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 10/2018

Yhteistoiminta-asiamiehen toimiston toimintakertomus 2017

Työ- ja elinkeinoministeriö, Helsinki 2018

Työ- ja elinkeinoministeriö

ISBN PDF: 978-952-327-302-3

Taitto: Valtioneuvoston hallintoyksikkö, Julkaisutuotanto

Helsinki 2018

Kuvailulehti

Julkaisija	Työ- ja elinkeinoministeriö Yhteistoiminta-asiamiehen toimisto	Huhtikuu 2018	
Tekijät	Katri Pöllänen		
Julkaisun nimi	Yhteistoiminta-asiamiehen toimiston toimintakertomus 2017		
Julkaisusarjan nimi ja numero	Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja TEM raportteja 10/2018		
Diaari/hankenumero		Teema	Ministeriö
ISBN PDF	978-952-327-302-3	ISSN PDF	1797-3562
URN-osoite	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-302-3		
Sivumäärä	8	Kieli	Suomi
Asiasanat	toimintakertomus, TEM, paikallinen sopiminen, työ, työ-, Työelämä 2020 -hanke, työelämä, henkilöstörahassto, yhteistoiminta, yhteistoiminta-asiamies, yt, yt-		
Tiivistelmä	<p>Yhteistoiminta-asiamiehen toimiston toimintakertomus vuodelta 2017.</p> <p>Työ- ja elinkeinoministeriön yhdyshenkilö: Yhteistoiminta-asiamiehen toimisto/Katri Pöllänen, puh. 029 504 4221</p>		
Kustantaja	Työ- ja elinkeinoministeriö		
Julkaisun jakaja	Sähköinen versio: julkaisut.valtioneuvosto.fi		

Presentationsblad

Utgivare	Arbets och näringsministeriet Samarbetsombudsmannens byrå	April 2018	
Författare	Katri Pöllänen (red.)		
Publikationens titel	Verksamhetsberättelse för Samarbetsombudsmannens byrå 2017 (Yhteistoiminta-asiamiehen toimiston toimintakertomus 2017)		
Publikationsseriens namn och nummer	Arbets- och näringsministeriets publikationer ANM rapporter 10/2018		
Diarie- /projektnummer		Tema	Ministeriet
ISBN PDF	978-952-327-302-3	ISSN PDF	1797-3562
URN-adress	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-302-3		
Sidantal	8	Språk	Finska
Nyckelord	verksamhetsberättelse, ANM, lokala avtal, arbete, projektet Arbetsliv 2020, arbetsliv, personalfond, samarbete, samarbetsombudsmannen		
Referat	<p>Verksamhetsberättelse för Samarbetsombudsmannens byrå 2017.</p> <p>Kontaktperson vid arbets- och näringsministeriet: Samarbetsombudsmannens byrå/Katri Pöllänen, tfn 029 504 4221</p>		
Förläggare	Arbets och näringsministeriet		
Distribution	Elektronisk version: julkaisut.vallioneuvosto.fi		

Sisältö

Yhteistoimintaa ja osallistumista koskevien lakien valvonta yhteistoiminta-asiamiehen toimistossa	6
Yhteistoiminta-asiamiehen toimiston henkilöstö.....	7
Yleistä vuoden 2017 toiminnasta.....	7
Yhteistoimintalainsäädännön noudattamisen valvonta.....	8
Henkilöstörahojen toiminnan valvonta	8
Viranomais- ja muu yhteistyö	8

**Yhteistoiminta-asiamies
Toimintakertomus vuodelta 2017**

Yhteistoimintaa ja osallistumista koskevien lakien valvonta yhteistoiminta-asiamiehen toimistossa

Toimivalta ja valvonnan alue lyhyesti

Yhteistoiminta-asiamies on hallintoviranomainen, joka muun muassa antaa neuvoja ja ohjeita valvomiensa lakien soveltamisesta. Neuvot ja ohjeet ovat luonteeltaan asiantuntijalausuntoja. Yhteistoiminta-asiamies ei tee sitovia päätöksiä lain tulkinnosta eikä määrää seuraamuksia, vaan tulkinta-asiat ja seuraamusten määrääminen kuuluvat tuomioistuimille.

Yhteistoiminta-asiamies voi mm. tehdä tarkastuksen tai antaa yritykselle kehoituksen lain vastaisen menettelyn korjaamiseksi tai uusimisen estämiseksi. Yhteistoiminta-asiamies voi pyytää työneuvostolta lausuntoa siitä, sovelletaanko yritykseen yhteistoimintalakia tai yritysryhmään suomalaisia ja yhteisönlaajuisia yritysryhmiä koskevaa yhteistoimintalakia. Yhteistoiminta-asiamiehellä on velvollisuus tehdä esitutkintailmoitus poliisille epäillessään yhteistoimintavelvoitteen todennäköistä rikkomista ja oikeus tulla kuulluksi asian poliisitutkinnassa, syyteharkinnassa ja tuomioistuimessa.

Yhteistoimintalain valvonnan piirissä on noin 8 000 yksityistä yritystä ja 900 000 työntekijää. Eurooppalaisia yritysneuvostoja toimii Suomessa noin 60 yritysryhmässä.

Yhteistoiminta-asiamies valvoo myös henkilöstörahastojen toimintaa ja pitää henkilöstörahastorekisteriä. Henkilöstörahastojen osalta valvonta kohdistuu myös julkiseen sektoriin.

Yhteistoiminta-asiamiehen toimiston henkilöstö

- yhteistoiminta-asiamies Harri Hietala
- lakimies Silja Vainio
- lakimies Katri Pöllänen
- lakimies Minja Merk (virka­vapaalla 31.10. asti, vs. Maj Sundberg 31.7. asti ja Annika Lindblom 1.9. -31.10.)
- lakimies Heli Tikkanen (ma.) 1.8. alkaen
- suunnittelija Marita Tupala

Yhteistoiminta-asiamiehen toimistossa työskenteli kesällä myös kaksi korkeakouluharjoittelijaa.

Yleistä vuoden 2017 toiminnasta

Yhteistoiminta-asiamiehen toiminta keskittyy pääasiassa sekä ennalta ehkäisevään neuvontaan että jälkikäteisvalvontaan. Yhteistoimintalain osalta painopiste oli työvoiman vähentämisneuvotteluja koskeissa kysymyksissä sekä organisaatio- ja työtehtävien muutoksissa samoin kuin teknisin menetelmin toteutettavassa valvonnassa. Henkilöstöra­hastolain osalta korostuivat rahastojen sääntöjä ja henkilöstöra­hastoeria koskevat kysymykset.

Haastattelut, luennot ja alustukset painottuivat vuonna 2017 yhteistoiminta-asiamiehen toimiston toiminnan esittelyyn, valvottavien lakien keskeisen sisällön ja soveltamiskäytännön läpikäyntiin sekä paikallisen sopimisen edistämiseen ja henkilöstön aseman vahvistamiseen yritysten päätöksenteossa.

Yhteistoiminta-asiamies jatkoi hallituksen toimeksiannosta tehtyä paikallisen sopimisen selvitystä mm. paikallisen sopimisen edistymisen seurannalla.

Vuonna 2017 yhteistoiminta-asiamiehen toimiston toiminta pysyi suunnilleen edellisvuoden tasolla. Asiakasyhteyksiä oli vuoden aikana kaikkiaan noin 1300. Asiakaspuhelut ja sähköpostiyhteydenotot tilastoidaan yhtenä, vaikka kukin niistä voi pitää sisällään useita yhteydenottoja asian hoidon eri vaiheissa.

Yhteistoiminta-asiamies käynnisti vuoden 2017 aikana myös toiminnan kehittämishankkeita koskien sekä yhteistoiminta-asioiden että rahastoasioiden käsittelyä. Kehittämistyö jatkuu edelleen, ja tavoitteena on saada hankkeiden tulokset käyttöön vuoden 2018 aikana.

Yhteistoimintalainsäädännön noudattamisen valvonta

Yhteistoiminta-asiamiehen toimistolta kysytään ohjeita ja neuvoja erityisesti valvottavina olevien lakien soveltamisesta sekä työvoiman vähentämistilanteista. Asiakasyhteydenotot tulevat työnantajilta, työntekijöiltä, henkilöstön edustajilta, liittojen asiamiehiltä ja erilaisten kaupallisten palvelujen tarjoajilta. Yhteistoiminta-asiamiehen on pidettävä salassa se, onko epäilty lain rikkomisen selvittäminen käynnistetty ilmoituksen perusteella sekä mahdollisen ilmoittajan henkilöllisyys.

Vuonna 2017 vireille tulleista asioista 41 koski epäilyä yhteistoimintalainsäädännön rikkomisesta ja 1 epäilyä yritysryhmiä koskevan yhteistoimintalainsäädännön rikkomisesta. Yhteistoiminta-asiamies antoi vuoden aikana 50 yhteistoiminta-asioita koskevaa lausuntoa. Yhteistoiminta-asiamies teki 4 tutkintapyyntöä poliisille.

Henkilöstörahastojen toiminnan valvonta

Vuoden 2017 lopussa yhteistoiminta-asiamiehen valvonnan piiriin kuuluvia henkilöstörahastoja oli 106. Vuoden 2017 aikana perustettiin 16 uutta rahastoa. Yksi rahasto purkautui.

Henkilöstörahastojen piirissä oli vuoden 2017 lopussa kaikkiaan 111 928 henkilöjäsentä. Rahastot saivat henkilöstörahastoeriä vuoden aikana yhteensä noin 92 miljoonaa euroa ja rahastojen pääomat olivat yhteensä lähes 620 miljoonaa euroa.

Yhteistoiminta-asiamiehen toimiston tavoitteena on lisätä henkilöstörahastojen ilmoitusten vastaanottamista henkilöstörahastoversuuden välityksellä sekä siirtyä muiltakin osin sähköiseen järjestelmään. Yhteistoiminta-asiamies on pitänyt esityksiä Suomen Henkilöstörahastoyhdistyksen tilaisuuksissa sekä tehnyt yhteistyötä em. yhdistyksen kanssa.

Viranomais- ja muu yhteistyö

Yhteistoiminta-asiamiehen toimisto toimii tarvittaessa yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa. Toimintavuonna 2017 yhteistyötä tehtiin muiden muassa ministeriöiden, verohallinnon, syyttäjien ja poliisiviranomaisten kanssa. Erityinen yhteistyökohde verohallinnon kanssa oli kansainvälisten verosopimusten henkilöstörahastoilta edellyttämä raportointi. Myös yhteistyötä Työelämä 2020-hankkeen kanssa jatkettiin.

Yhteistoiminta-asiamiehen toimiston toimintakertomus 2017

ISSN 1797-3562 (verkkójulkaisu)

ISBN 978-952-327-302-3

julkaisut.valtioneuvosto.fi

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet